

Det Kriminologiske Institut i Paris.

Det er et krav som for lenge siden er blitt reist at alle de som har med lovovertrедere å gjøre, politi og andre undersøkelsesorganer, anklagere, dommere og fengselsfunksjonærer, skal bli gitt en utdannelse som setter dem i stand til å fylle sin oppgave. Visstnok er det så at alle de grener av videnskapen som det her blir tale om, er det overmenneskelig for den enkelte å kunne overkomme. Det blir derfor ekspertenes sak å fordype sig i sitt spesialfag: kriminalpsykiatri, -psykologi, -antropologi, -biologi, de forskjellige grener av politividenskapen og pönologi, og yde sin faglige bistand. Men med de krav som i våre dager stilles til alle dem som arbeider i strafferettspleiens tjeneste, er det nødvendig at de har i all fall noe kjennskap til disse videnskaper og en viss innsikt i de forskjellige organers virksomhet. »Det er paradoksalt«, sier *Donnedieu de Vabres*, »at en anklager som krever og en dommer som beslutter at straff skal anvendes, bare har en uklar forestilling om hvordan en straff avsones, eftersom de bare meget sjelden har satt sin fot i et fengsel. Det er støtende at undersøkelsesdommeren som tar imot politirapporten, ikke har greie på politividenskapens grunner, og at domstolens organer som har å opta de sakkyndiges forklaringer, ikke har greie på rettsmedicinens og psykiatriens grunnelementer« (i »La Justice pénale d'aujourd'hui«, 1929). Også ellers er det særlig mot dommerstanden kritikken rettes, både fordi den har det avgjørende forhør og straffeanvendelsen i sin hånd, og fordi den individuelle behandling av lov-

overtrederne, som delvis er blitt innført i straffesystemet, krever en rekke viktige forutsetninger hos dommeren utover hans menneskekunnskap, erfaring og psykologiske sans. Det som kjennetegner strafferettsvidenskapen av idag er: »den gjensidige inntrengen i hverandre og nødvendige avhengighet mellom de disipliner som arbeider med represjonsutøvelsen. Den kriminalist som vil være en ren jurist, en logiker og en ekseget, likegyldig for naturvidenskapens og socialvidenskapens resultater og med en viss agnosticisme overfor de store filosofiske problemer, vilde gjøre et dårlig arbeide og vilde støte den moderne rettsbevissthet« (*Donnedieu de Vabres* i »Bulletin de l'Association des Élèves et Anciens Élèves de l'Institut de Criminologie de l'Université de Paris, 1926).

Spørsmålet blev også forholdsvis tidlig tatt op ved Det Juridiske Fakultet i Paris. Slik som det juridiske studium er ordnet i Frankrike med den korte studietid på normalt tre år, blev den undervisning som blev gitt i strafferet og straffeprocess i det annet studieår svært ufullstendig og overfladisk. Den kom bare til å omfatte de almindelige teorier og bestemmelser for strafferetten, den »spesielle del« blev helt utelatt og straffeprocessen blev bare gjennomgått rent summarisk. Visstnok blev det gitt en grundigere og mer dyptgående undervisning ved kursene for »doktoratet«, men denne utdanning, som er helt fakultativ, nådde ikke så mange, og hadde for resten en helt juridisk karakter. Det var med ønske om å fylle dette hull og å sette strafferettsstudiet i mer kontakt med hjelpevidenskapene at professorene *Gustave le Poittevin* og *Garçon* i 1905 fikk opprettet en spesiell »Salle de Travail« for de strafferettsstuderende. Samlingen av »Mémoires de la Conférence de Droit Pénal« gir et inntrykk av de spørsmål som blev behandlet. Samtidig blev undervisningen supplert med besøk omkring i fengsler og andre institusjoner.

Men det blev snart behov for noe mer. Det gjaldt å utdype studiene i de forskjellige grener av strafferettsviden-

skapen og å gi anledning til spesialisering. Det gjaldt å fylle enkelte huller i programmet og å legge mer vekt på de realistiske og praktiske sider. Man vilde utvide programmet og gi en undervisning som også tok sikte på fengselsadministrasjonen og politiet. Dessuten vilde man etablere et samarbeide mellom det juridiske og det medisinske fakultet, som hittil hadde arbeidet hver for sig.

Disse planer blev realisert ved forordningene av 26. juli 1922 og 25. juli 1924, som opprettet og gav bestemmelser for det nuværende »Institut de Criminologie de l'Université de Paris«. Derved blev alle de discipliner som vedrører strafferetten, samlet på ett sted, hvor både de som hadde bestemt sig for tjeneste ved politiet, domstolene og fengslene kunde perfektionere sig. Adgangen til instituttet er åpen for embedsmenn og offentlige funksjonærer og for studenter med visse eksamener, og for utlendinger med tilsvarende kvalifikasjoner. Institutet er meget besøkt av utlendinger og ved flere av seksjonene er de i stor majoritet.

Institutet består av fire seksjoner. De to: seksjonen for kriminalrett og seksjonen for fengselsvidenskap er knyttet til det juridiske fakultet. De to andre: seksjonen for rettsmedicin og seksjonen for politi-videnskap er knyttet til det medisinske fakultet. Administrativt hører instituttet inn under det juridiske fakultet og har sine kontorer, sin lesesal og sitt bibliotek her.

En gjennomgåelse av programmet for de forskjellige kurser vil gi et inntrykk av hvordan undervisningen er lagt an, og hvad den tar sikte på.

Ved seksjonen for kriminalrett blir det foruten undervisning i strafferettens spesielle del, i videregående og sammenlignende kriminalrett og straffeprocess dessuten gitt undervisning i rettsmedicin og mentalmedicin. Denne seksjon bygger videre på den utdanning som er gitt de juridiske studenter, og det diplom for strafferettsvidenskap, som gis ved bestått eksamen, korresponderer med det for-

utgående certifikat for strafferettsvidenskap som er obligatorisk for alle juridiske kandidater. Ved siden av forelesningene har studentene også praktisk oppgavegjennomgåelse hvor de får sig tildelt forskjellige emner, gjerne med hensyn til vedkommendes nasjonalitet og særlige interesser.

Seksjonen for rettsmedicin og kriminalpsykiatri er for medisinske studenter som ønsker en videregående utdanning. Undervisningen her omfatter rettsmedicin, arbeidsulykker og profesjonssykdommer og mentalpatologi. Videre gis det en rekke praktiske øvelser, bl. a. i obduksjon, toksikologi og serologi ved Det Rettsmedicinske Institut, ved sykehus og asyler. Undervisningen omfatter dessuten den rettsmedicinske lovgivning.

Seksjonen for fengselsvidenskap som gir et certifikat for almindelig kjennskap til kriminalretten og spesialutdanning med hensyn til straffefullbyrdelsen, omfatter fagene: fengselsvidenskap, fangebehandling, rettsmedicin, mentalmedicin og straffeproses.

Seksjonen for politividenskap faller i fire deler: rettsmedicin, rettspsykiatri, politiets organisasjon og arbeide og politividenskap. Da jeg selv har hatt anledning til å studere ved denne seksjon og den til tross for at den tar spesielt sikte på opdagelsespolitiet, også gir en grei orientering for jurister som er ansatt i dommerembede eller arbeider ved kriminaldomstolene som aktor eller forsvarer, vil jeg gå litt nærmere inn på undervisningen her. Denne seksjon egner sig også særlig for utlendinger, da den mer behandler emner av almen interesse uten å kreve særlige forutsetninger med hensyn til franske forhold og uten å være knyttet til spesielle franske forhold på samme måten som de to seksjoner for kriminalrett og fengselsvidenskap. En fordel for utlendinger er det dessuten at kurset konsentrerer sig om studieårets siste måned og ikke fordeler sig over hele semesteret.

I det fag som bærer tittelen: politiets organisasjon, blir det først gitt en oversikt over politiets organisasjon, stil-

ling og oppgaver i Frankrike. Derneft følger en fremstilling av opdagelsespolitiets arbeide, hvordan det går frem i sine undersøkelser, hvordan det treffer de nødvendige foranstaltninger og utarbeider sin rapport, med en nøie gjennomgåelse av de forskjellige sider og hvordan metoden anvendes i de forskjellige tilfeller. En oversikt over de forskjellige bevismidler og deres betydning, derunder også en gjennomgåelse og en kritikk av det personlige vidnesbyrd og en innføring i forhørsteknikken. Dessuten også en oversikt over de forskjellige forbrytelser og forbrytere.

Noe av det samme kommer igjen under faget: politividenskap, men med en grundigere og vitenskapelig gjennomgåelse av de identifikasjons- og bevismidler det kan bli tale om. Blandt de emner som behandles kan nevnes: antropometri, fingeravtrykkssystemet, signalementslære, efterforskningen på åstedet for forbrytelsen, fotografering, oppbevaring og transport av bevismidlene, gjennomgåelse av de forskjellige spor og bevismidler, fingeravtrykk, flekker, merker o. s. v. En gjennomgåelse av de forskjellige skytevåpen, identifikasjon av kuler og krutt, bestemmelse av skuddavstand o. l. Dessuten om forskjellige former for dokumentforfalskning.

Forelesningene over begge disse fag blir holdt i Identifikasjonsbyrået («Identité Judiciaire») i Palais de Justice og er forbundet med lysbilleder og demonstrasjoner. Elevene blir også vist om i byråets laboratorium hvor de forskjellige apparater blir demonstrert, og går igjennom byråets avdelinger for fotografering, måling og fingeravtrykk og kartoteksalene.

Forelesningene over de to andre fag: rettsmedicin og rettspsykiatri, blir gitt ved Det Rettsmedicinske Institut («Institut Médico-Légal») og omfatter for rettsmedicinens vedkommende de forskjellige dødsmåter forårsaket ved vold fra andre, selvmord eller ved ulykker, voldtekts- og sedelighetsforbrytelser, fosterfordrivelse og barnedrap. For rettspsykiatriens vedkommende blir behandlet spørsmålene

om de forskjellige patologiske tilstander og deres fysiske og psykiske kjennetegn, arvelig belastning og konstitusjonell predisponering, alkoholisme, de forskjellige narkotiske midler, forskjellige former for psykisk ulikevekt, forskjellige perversjoner, et eget kapittel om kriminaliteten blandt unge og blandt eldre og en gjennomgåelse av troverdigheten av de menneskelige utsagn.

Mange av fagene går igjen ved flere seksjoner, særlig rettsmedisin og rettspsykiatri som er tatt op som fag ved alle seksjonene. På den måten prøver instituttet å gjennomføre princippet om »den gjensidige inntrengen i hverandre og nødvendige avhengighet mellom de disipliner som arbeider med represjonsutøvelsen«, slik at hver seksjon tar med det eller de av de andre seksjoners fag som svarer til det nødvendige behov hos dem som har spesialisert sig i annen retning. Derved skapes det nødvendige kjennskap til hverandre og samarbeidet kan bli mer effektivt. Dette samarbeide søkes også styrket på annen måte. »L'Association des Élèves et Anciens Élèves de l'Institut de Criminologie de l'Université de Paris« arbeider for å holde kontakten ved like mellom dem som har studert ved instituttet, arrangerer ekskursions til de forskjellige fengsler og til andre institusjoner, holder foredrag og utgir sin Bulletin. Instituttet utgir også siden 1926 et tidsskrift »Études Criminologiques« som sammen med den store spesiallitteratur som foreligger i Frankrike, behandler forskjellige kriminologiske og kriminalpolitiske emner.

Undervisningen er garantert ved de internasjonalt kjente personer som foreleser. Lederne av instituttet er nu strafferechtsprofessorene *Donnedieu de Vabres* og *Huquenez*. Rettsmedicinen og rettspsykiatrien er i første rekke representert ved professorene *Ballhazard* og *Claude*. Til de andre seksjoner er knyttet menn som generalinspektøren for fengselsadministrasjonen, *Mossé*, sjefen for Identifikasjonsbyrået og kommissærer ved Politiprefekturet i Paris.

Samtidig som undervisningen er lagt slik an at den gir

en dyperegående kunnskap og spesialisering, tar den dessuten sikte på menn i praktisk arbeide og vil kvalifisere for det. Diplomene og sertifikatene som institutet gir ved bestått eksamen, spiller derfor en stor rolle ved ansettelse og gir kandidatene et selvfølgelig pre, og vil bli et naturlig krav i de stillinger som skal besettes i fremtiden. På den måten trer Det Kriminologiske Institut i Paris inn i rekken av de kriminologiske institutter som er opprettet omkring i verden og som vil gjøre kravet på en tidsmessig utdanning til virkelighet.

Hanne-Marie Tjensvoll.
